

Izjavi vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVE TA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravljalni prostor:
2657 S. Lawndale Ave.
Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXIII. Cena lista je \$6.00. Entered as second-class matter January 28, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., sobota, 8. marca (March 8), 1930. Subscription \$6.00 Yearly. STEV.—NUMBER 57

Demonstracije brezposelnih v Ameriki in Evropi

V Chicagu in nekaterih krajih so mirno potekle, v New Yorku in drugje so bili izgrede in aretacije. Krvavi spopadi v evropskih mestih; štirje ubiti v Nemčiji. Akcija v kongresu glede brezposelnosti; začeli bodo s preiskavo

Washington, D. C.—V četrtek, 6. marca, ko je bil komunistični "mednarodni dan brezposelnosti," se je kongres začel gibati v svrhu, da nekaj ukrene za olajšanje brezposelnosti v Združenih državah. Senatski trgovski odsek je imenoval poseben odbor, ki se bo bavil s predlogami glede vprašanja brezposelnosti. V tem odboru so: Johnson iz Kalifornije, predsednik, Nye iz Severne Dakote, Vandenberg iz Michigana, Fletcher iz Floride in Hawes iz Misourija.

Odbor ima nalogo, da preiskuje, kako obširna je brezposelnost in na kak način bi se dalo pomagati. Zakonski načrti, ki jih je imel odbor, določajo med drugim hitro izvajanje javnih del, ustanovitev splošnega upošlevalnega sistema s sodelovanjem državnih upošlevalnic in ustanovitev novega biroja v departmentu za delo, ki bo vodil stalno statistiko o brezposelnosti.

Demonstracije po Ameriki
Chicago.—Četrtekve demonstracije, ki so jih aranžirali komunisti, se je udeležilo okrog 2000 ljudi obojega spola, mladih in vseh narodnosti. To ni skoro nič, če se pomisli, da je v Chicagu čez 300,000 delavcev brez dela. Imeli so pohod po zapadni strani mesta, nosili so napise in prepevali revolucionarne pesmi. Med napisi so bili tudi taki, ki nimajo nič opraviti z brezposelnostjo, n. pr. zahteva za priznanje sovjetov in pozdrav masam Indije. Policija na konjih, motorciklistih in peš je čuvala demonstrante, da jih ni nihče nadlegoval. Na Halsted in 29. cesti je parada zavila na prazno stavbišče in se tam razšla. Medtem je deputacija desetih oseb, med katerimi so bile tri ženske, posetila mestno hišo. Zupana ni bilo tamkaj in deputacija je sprejel uradnik za javna dela Breen. Deputacija je predložila sledeče zahteve: delo ali plačo, 35-urni delovni teden, priznanje Sovjetske unije in odpravo vseh postav proti vagabundaciji. Breen je obljubil, da predloži zahteve mestni zbornici.

Washington, D. C.—Policija je razpršila okrog 100 oseb, večina zamorcev, ki so prišli pred Belo hišo. Policiji so vrgli bombe za solze in aretirali 13 oseb.

New York.—Newyorška policija je dovolila javen shod brezposelnih na Union Square, predpovedala pa je vsako korakanje po ulicah. Na trgu se je sešlo okrog 3000 komunistov in približno 30,000 gledalcev. Dve uri je trajal shod, nato pa je Foster, ki je vodil vse reč, odredil pohod proti mestni hiši. Sledil je konflikt s policijo, v katerem je bilo okrog sto oseb lahko ranjenih in 31 aretiranih.

Nov socialni problem: preveč je starcev

Znanost podaljšuje življenje ljudem, ki so v stiski za eksistenco

Chicago.—Amerika ima preveč starcev in stark. Toliko je starih ljudi, da Amerika ne ve kam z njimi. Znanost medicine in higijene pobija smrt in podaljšuje življenje ljudem, na drugi strani pa je naglo se razvijajoča tehniška znanost oropala stare ljudi lahkega dela. Iz tega je nastal nov socialni problem: kam s starimi ljudmi?

Tako poroča Paul Douglas, profesor ekonomije na čikaški univerzi. Douglas je dejal v četrtek zvečer na nekem sestanku, da je problem starih ljudi zelo kočljiv in akuten. Medicina premaguje bolezn in obeta ljudem visoko starost, medtem pa se vse delo industrializira in mehanizira, valed česar industrije potrebujejo vedno manj delavcev, starce pa sploh ne marajo. Kaj bomo z njimi?

Leta 1890 je bilo v Chicagu 21,000 oseb preko 65 leta starosti, leta 1920 jih je bilo 85,000. Število raste od leta do leta. Zavodi za stare in onemogle, ki so brez lastnih dohodkov, so že polni.

Profesor Douglas pravi, da je starostna pokojnina, socialno zavarovanje ali kakršnakoli druga javna skrb za stare ljudi absolutno potrebna.

Masine odjemljejo delo rudarjem v ameriških rovih

Washington, D. C.—Rudarjev je vedno manj v ameriških premogovnikih. Kakor je bilo te dni poročano na rudniškem kongresu, je več kot 40 premogovnikov v eni sami državi že popolnoma mehaniziranih, medtem pa uvajajo stroje tudi v drugih jamah. Leta 1923 je strojna produkcija znašala v Ameriki le dva milijona ton, letos se pa računa na 35 milijonov ton premoga.

Rudarji izvolili delegate

Pozivu so se odzvale rudarske unije tudi iz drugih držav

Springfield, Ill. — (F. P.) — Konvencija, ki jo je sklical John L. Lewis v Indianapolis, Ind., na 10. marca, to je na isti dan, ko se odprla konvencija rudarjev v Springfieldu, je neustavna, ker ni bil dovoljen čas za pravilno izvolitev delegatov. To je dejstvo celo v slučaju, ako bi bila konstitucija UMWA še vedno v veljavi. Mnogo krajevnih unij v državi Illinois je že izvolilo delegate, za reorganizacijsko konvencijo; poleg tega so poslala pooblastila v Springfield rudarske unije iz Kansasa, Indiane, Pennsylvanije, Iowe, Ohia in Misourija.

Uradniki rudarske unije v dvanajstem distriktu, John Brophy, Alexander Howat, John J. Walker in drugi, ki so podpisali oklic za sklicanje konvencije v Springfieldu, zahtevajo, da nepristranski odbor, ki naj ga imenuje Ameriška delavska federacija, pregleda knjigovodstvo Illinoiske rudarske unije kakor tudi knjigovodstvo mednarodne unije in v slučaju, da se ugotove kakšne nepravilnosti, morajo uradniki resignirati iz svojih uradov kakor tudi iz organizacije.

Žrtov industrijske vojne

Štirinajstletni deček se bori s smrtjo v bolnišnici

Marion, N. C. — (F. P.) — Dave Buckner, 14-letni sin hrabrega junjista, se bori s smrtjo v tukanjli bolnišnici. Deček je bil težko ranjen, ko se je igral z drugimi otroci blizu svojega doma, ko je najeta kompanijska drhgal napadla tekstilne delavce, ki so zastavkali pri Marion Mfg. Co.

Otroci so se razkropili na vse strani, ko so pričeli pokati strel in frčati kroglice iz pušk kompanijskih pobojnikov. Obledel je le mladi Buckner v mlaki krvi in v takem stanju ga je našla njegova mati. Krogla je dečku razmesarila obraz in mu izbila eno oko.

Očividci so izjavili, da je usodnik strel oddal Mark Toney, kompanijski pobojniki. Oče dečka je zahteval, da se Toneyja aretira, toda šerif Adkins, vodja masakra v Marionu v oktobru prejšnjega leta, v katerem je bilo šest stavarjev ubitih, je kratkoma odklonil zahtevo. Okrajni državni pravdnik Will Pless, na katerega se je oče obrnil potem, ko pri šerifu ni dosegel uspeha, tudi ni ukrenil ničesar, da se storilca izroči v roke oblasti.

Bucknerjevi sosedje insistirajo, da so slišali vzklike iz vrst kompanijskih pobojnikov, ko so pričeli s streljanjem, s katerimi so pozivali, naj se pobije vsa stavarjska zalega.

Nemški militarist Tirpitz umri

Berlin, 7. marca. — Admiral Alfred P. Friedrich von Tirpitz, ki je med vojno vodil nemško mornarico in brezobzirno podmorsko bojevanje, je včeraj umrl v starosti 81 let.

PROCES PROTI MORILEM DELAVKE

Obravnavana je bila prekinjena za par dni radi bolezn člana linearke drhali, ki je napadla stavarje

Charlotte, N. C. — (F. P.) — Gastonija, ime ki je postalo znano vsem svetu kot tipično mesto moderne industrijske sužnosti, vzbuja spet pozornost javnosti radi ponovnega sodnijskega procesa proti petim članom linearke drhali, katero je najela Loray tekstilna družba za napad na stavarje, pri katerem je bila umorjena Ella May Wiggins, stavarica in mati šestih otrok.

Obroč obtežljivih dokazov proti morilem postaja tesnejši z zaslišavanjem oseb, ki so bile priča drhalskemu napadu. Potrobniki bodo morali prezeti vsa evidecna očividcev, ako bodo cprostili Horace Wheelusa, ki se je izcimila radi velike odslovitve unijskih delavcev. Upravlja obdolžuje vodstvo korporacije, da je pričelo z odpustanjem delavcev, da tako uniči organizacijo. Med odalovljenimi je veliko število unijskih voditeljev.

Delavci so odglasovali za stavko potem, ko je upravitelj podjetja E. Wilson odklonil sprejeti deputacijo unijskih voditeljev, ki so hoteli izvedeti vzroke odslovitve. Ko je Wilson po zadnji stavki podpisal pogodbo, je pristal v pogoj, da ne bo diskriminiral unijskih delavcev.

Kmalu po glasovanju so prišli v Elizabethton David Hamby, pravni zastopnik državne delavske federacije, Alfred Hoffman, organizator Hosier Workers unije, in William F. Kelley, podpredsednik United Textile Workers unije, da se posvetujejo o strategičnem načrtu za vodstvo stavke.

Izkoriščanje Indijancev

Kongresnik Cramton znižal izdatke za vzdrževanje šolskih otrok

Washington, D. C. — (F. P.) — Postopanje kongresnika Cramtona iz države Michigan, načelnika finančnega oddelka v nižji zbornici kongresa, napram indijanskim šolskim otrokom, ki so izročeni stradanju, je bilo osvetljeno v izjavah, katere je podal John Collier, tajnik Indijanske obrambne asociacije. Collier je pred odsekom prečital serijo obtožb proti Cramtonu, katere je sestavil Dr. Haven Emerson, profesor zdravstvenega oddelka na Columbia univerzi.

Emerson je pokazal na dejstvo, da je predsednik Hoover svoji poslanici kongresu priporočil apropiacijo v vsoti \$595,156 za preskrbo indijanskih šolskih otrok. Cramton pa je toliko časa pritiskal na finančni odsek, da je bila vsota znižana za 45% tako, da so bili Indijanci ogoljufani za velik del popore, ki je bila v začetku določena.

L. Rhoades, načelnik biroja za indijanske zadeve, je pokazal na fakt, da je za posameznega indijanskega otroka določeno samo 20 centov, ki se porabijo za hrano in obleko. Ta vsota ne zadostuje za preskrbo otroka in vsled tega so šolski otroci izpostavljeni stradanju in pomankanju. Večina denarja, ki je bil apropiiran za Indijance, gre v žep uradnikov, ki vodijo administracijske posle na rezervacijah.

Štirje letaki ubiti na Čekem

Praga, 7. marca.—Štirje čehoslovski vojaški letaki so se včeraj ubili, ko sta se pri manevrih sprijela dva aeroplana in padla na tla.

Svoboda tiska zmagala v Clevelandu

Cleveland, O. — Louis B. Seltzer in Carlton K. Matson, urednik in pomožni urednik tukanjega lista "The Cleveland Press," katere je sodnik Walther lani obsodil na 10 dni zapora in v plačilo \$500 radi "žaljenja sodišča," ker sta ga v listu kritizirala, sta bila 6. t. m. oproščena pred apelacijskim sodiščem. Zadeje sodišče je odločilo, da sta urednika imela pravico do kritike sodniškega odloka.

Nova stavka v Elizabethtonu

Tekstilni delavci odglasovali za stavko, ker je upravitelj Glanstoff korporacije odslavl večje število unijskih delavcev

Elizabethton, Tenn. — (F. P.) — Vse kaže, da je stavka neizogibna pri Glanstoff-Bemberg rajonski korporaciji kot posledica, ki se je izcimila radi velike odslovitve unijskih delavcev. Upravlja obdolžuje vodstvo korporacije, da je pričelo z odpustanjem delavcev, da tako uniči organizacijo. Med odalovljenimi je veliko število unijskih voditeljev.

Delavci so odglasovali za stavko potem, ko je upravitelj podjetja E. Wilson odklonil sprejeti deputacijo unijskih voditeljev, ki so hoteli izvedeti vzroke odslovitve. Ko je Wilson po zadnji stavki podpisal pogodbo, je pristal v pogoj, da ne bo diskriminiral unijskih delavcev.

Kmalu po glasovanju so prišli v Elizabethton David Hamby, pravni zastopnik državne delavske federacije, Alfred Hoffman, organizator Hosier Workers unije, in William F. Kelley, podpredsednik United Textile Workers unije, da se posvetujejo o strategičnem načrtu za vodstvo stavke.

700 žrtve franconke povodnji

Pariz, 7. marca.—Število človeških žrtve strašne povodnji v južnozgodnji Franciji, katero je povzročila reka Garonne, neprestano narašča. Danes se računa število mrtvih na 700 in materialna škoda se cení na 40 milijonov dolarjev. Voda je odnesla več kot 1000 hiš in razdeljala tovarne, ceglove in druga poslopja. Dolina naokoli Moissaca, kjer voda zdaj odteka, je polna mrtvih in mrtve živine, med katero so našli tudi nekaj levov in tigrov. V Moissacu je bil v teku cirkus, ko je pridrla voda. Dvesto gledalcev v cirkusu je utonilo.

Sodnik poveril \$14,000 in izgubil

Chicago.—James M. Feron, magistratni sodnik v Oak Parku, je pred desetim dnevi izgubil svojo domo in vse iskanje je bilo do danes zaman. Zadnji četrtek je prišlo na dan, da je sodnik zapravil \$14,856. To vsoto je nabral v denarnih kaznih. Za to vsoto je dal občini ničvreden ček, ki ga je banka vrnila. Nato je obljubil, da denar povrne. Namesto tega se je po francoško poslovil. Zdjaj bodo izdali za njim tiralnico.

Glasiilo rudarjev o Farringtonovem slučaju

"Illinois Miner" ne da nobenega pojasnila o pismu, ki ga je Farrington naslovil Peabody Coal Co.

Springfield, Ill. — (F. P.) — Zloglasni slučaj bivšega predsednika Illinoiske rudarske unije Frank Farringtona, ki se je v zadnjem času vrgel na stran opozicije proti Lewisu, tvori temno točko v drugače močni fronti upornih rudarskih voditeljev. Uredniški članek, ki je bil priobčen v "Illinois Minerju", glasilu dvanajstega distrikta, prikazuje vso stvar, kot da bi bil Farrington izgral Peabody Coal Co., ki mu je v treh letih izplačala \$75,000, ne da bi njeni interesi s tem kaj pridobili.

Glasiilo potem razlaga obdolžitve, katere je proti Farringtonu dvignil John L. Lewis, predsednik mednarodne rudarske unije, da je Farrington prodal rudarje za gorjo vsoto omenjeni družbi. Nadalje pravi, da Farrington ni uradnik niti uslužbenec Illinoiske rudarske unije in da je že čas, da se Lewisa jasno izrazi, kaj pravzaprav je Farrington prodal. Urednik odgovarja, da so Lewisove obdolžitve neutemeljene in da slone na listi podlagi, kot če kdo obtoži svojega soseda, da mu je ukradel konja, dočim je konj še vedno v hlevu svojega gospodarja. Nadalje pravi, da je bila premožna družba, ki je sprejela v svojo službo Farringtona misleč, da bo s tem kaj pridobila, imenitno prevarana.

Urednik se je isognil zadeve inkriminacijskega pisma, ki ga je Farrington naslovil na Peabody Coal Co. in ki je bilo glavni vzrok, da je moral odstopiti od predsedništva rudarske unije v Illinoisu. V pismu je pizal, da bo lahko bolje služil interesom družbe, ako še nadalje ostane uradnik unije, kot če bi direktno sprejel službo pri kompaniji.

Kmalu po ekspezeju Farringtona je ta izjavil, da je medza rudarjev, ki so takrat prejemale \$7.50, previsoka za \$2.50. Dogodki, ki so se pozneje razvili, prikazujejo, da je Peabody dobil vložila svoj denar, ki je šel za plačo Farringtonu, in da je prejela primerne obresti na svojo investicijo.

Rudarska unija v Illinoisu je v tistem času štela 83,000 članov; to število se je znižalo za trideset tisoč, medza rudarjev pa je padla od \$7.50 na \$6.10.

MUSTE SPET KRTACI WOLLA

Pobjba Wollovo izjavo, da so za demonstracije brezposelnih odgovorni komunisti

New York. — (F. P.) — A. J. Muste, načelnik Konference za progresivno delavsko akcijo, obtožuje Matthew Wolla hujskanja, ker je pred nekaj dnevi izjavil, da komunisti ngenoma izzivajo oblasti, ko prireajo v raznih mestih demonstracije brezposelnih delavcev in da so oni odgovorni za žrtve, kadar demonstrante napade policija.

Muste pravi, da je sramota za uradnika Ameriške delavske federacije, ki s svojimi izjavami namenoma daje potoho, da oblasti brezobzirno nastopajo proti brezposelnim delavcem. Vsa kdo, je dejal Muste, mora spoznati, da je Wollov apel na delodajalce, v katerem jih urgira, naj uvedejo drastično akcijo proti komunističnim agitatorjem, obenem poziv na nasilja proti brezposelnim.

Dijaki se upirajo Mellonovi nadvladi

Pričeli so izdajati svoj list, ki odkriva neprijetne tajnosti bizniške kontrole

Pittsburgh, Pa. — (F. P.) — Studentje v Mellonovi "katedrali znanosti" so se organizirali v rebelni akciji proti nadvladi jeklarskih in premogovnih interesov, ki kontrolirajo učilišče. Ustanovili so svoje glasillo "Rebel Yell", ki ga urejujejo uredniki. Načelniki univerze, ki so odvisni od kontribucij Mellonovih in drugih bizniških interesov, so poslali svoje volune na delo, da odkrijejo identiteto urednikov.

"Rebel Yell" prinaša v svojih kolonah zanimive tajnosti o bizniški kontroli univerze. Prisotnost štirih direktorjev Pittsburgh Coal Co. in treh zastopnikov Mellonove korporacije, ki so v odboru univerze, pojasni akcijo za razpust Kluba liberalnih dijakov in za izobčenje treh studentov. V odboru katedrale učenja so nadalje predstavniki Carnegie Steel Co., Westinghouse Airbrake in Pittsburgh Plate Glass Co.

Aretacije delavcev v ameriških mestih

Policija, ki je pokazala nesposobnost pri zasledovanju zločincev, uganja nasilja nad brezposelnimi delavci

New York. — (F. P.) — Poročila iz vseh večjih ameriških mest govore o brutalnem postopanju policije, kadar ima priložnost, da naval na zborovanja delavcev, ki protestirajo in apelirajo na mestne oblasti radi naraščajoče brezposelnosti. To se je pokazalo posebno v New Yorku, Detroitu in Chicagu.

V Chicagu je bilo samo v enem tednu aretiranih več kot štiristo delavcev, ker so se udeležili demonstracij proti brezposelnosti. Čikaška policija, ki je postala predmet zasmevanja radi svoje nesposobnosti pri lovu na zločinske elemente, je prav pridna, kadar je poklicana, da razbije delavska zborovanja.

V New Yorku je bilo v dveh tednih aretiranih nad petsto delavcev, v Detroitu nad sto in v Philadelphiji več kot petdeset. Silna poročila prihajajo tudi iz Los Angelesa in San Francisca. Federalne oblasti groze z deportacijo tujcemcev, ki se udeležujejo demonstracij.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Naročniki: za Zdravilo dr. (even Chicago) in Kanada \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Ciero \$7.50 za leto, \$4.75 za pol leta; za in-ovestivo \$9.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Ciero \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene glaslov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Advertising rates on agreement. Manuscripts will not be returned.

Naslov za vse, kar ima stik s Slavom:

PROSVETA

2457-49 South Lawrence Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v objavo, na primer (Feb. 25-26), poleg vsakega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom poslana naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

139

Demonstracije

Oblastniki v Chicagu so vendar prišli toliko k pameti, da so zadnji četrtlet dovolili mirno korakanje delavcev po ulicah v znak protesta proti brezposelnosti. Če bi bili že prej prišli na to pametno misel, bi bilo manj brezplačnega oglaševanja za nalivne, ki hočejo za vsako ceno biti mučeniki. Največja stupidnost je, če policija napada in zapira komunistične agitatorje, ki izrabljajo brezposelnost za svoje politične manevre.

Vemo pa, da je policija le orodje onih, ki so odgovorni za brezposelnost in slabe ekonomske razmere sploh. S temi dele odgovornosti tudi uredniki velikih dnevnikov kot je n. pr. čikaška "Tribune". Ti ljudje so tako navajeni trobiti o ameriški prosperiteti, da ne marajo nič slišati o brezposelnosti; sebe in druge hočejo uveriti, da brezposelnosti sploh ni in da je naravni zločin, če kdo govori ali demonstira za odpravo proti brezposelnosti. Kakor hitro kdo opozarja na brezposelnost, je takoj komunist ali celo anarhist.

Listi — kot je "Chicago Daily Tribune" — hočejo ustvariti mnenje, da komunistični agitatorji povzročajo gorovice o brezposelnosti; uveriti hočejo javnost, da so oni, ki demonstirajo, vsi komunisti. "Tribune" je v četrtlet jutraj prinesla zlagano in skrajno bedasto vest iz Rige, da je v Ameriki 100.000 komunistov, ki so pripravljani na izgrede. Namen takih laži je prozoren. Nahujskati je treba oblasti proti brezposelnim, češ, da so to sami boljševiki, ki nočejo delati in izvršujejo ukaze iz Moskve. In pridobiti policijake na čelneke za naskok na "boljševike" ni težka reč. Brezposelni delavci niso oboženi in lahko je mlati po njih. Pridobiti jih za naskok na butlegarske gange je težja stvar. Ti so oboženi s strojniki!

Agitatorji ne povzročajo brezposelnosti, ampak brezposelnost lahko rodi nove agitatorje. Vsek delavec, ki smatra, da ima pravico do dela, pa ga ne dobi, bo premišljeval in lahko se mu posveti v glavi. Ali naj pričakuje od njega, da bo blagovol ameriško prosperiteto?

Brezposelnost je. Brezposelni delavec ni zločinec. V ogromni večini tudi komunist ni. Niti desetina enega odstotka jih ni. Ne verjamemo, če je v vseh Združenih državah 10.000 včlanjenih komunistov — in ti so 90-odstotno tujerode. Brezposelnih delavcev pa je v tem momentu najmanj pet milijonov. Kaka neumnost je torej kričati, kakor da so vsi brezposelci komunisti, ki hočejo že jutri porušiti mestne hiše, banke in nebotičnike. To kričanje ni le skrajno bedasto, temveč tudi zločin.

Komunisti, pa naj jih bo kolikor hoče, imajo pravico kričati na svojih shodih, v svojih listih za revolucijo. To pravico jim daje ustava in policija jim ne sme krati to pravico. Brezposelni delavci imajo pravico demonstrirati in zahtevati dela, pa če jim to pomaga ali ne. Ako bi bili toliko zavedni, da bi si zavarovali delo in pridobili še druge pravice takrat, ko je čas za to — bi danes ne imeli te krize. Pravico pa imajo vsek.

Delavci niso naredili sistema, ki jih meče na cesto; niso oni krivi, če nimajo dela. Ako ta sistem ne more zadovoljiti vseh delavcev, vseh ljudi, je za nič in moral bo pasti, pa če je mogotec na vrhu prav ali ne. Čim dalj ga moteti s silo zavlačuje in čim bolj se upirajo preobratu, tem nižje padejo s sistemom vred. Ne bo nobene pomoči.

Prosveta se ne zmeni za anonimna pisma ali dopise, ki gredo brez parda na koš. Enkrat pa hoče narediti izjemo. Sledeče vrstice so prišle iz Jolietja s podpisom M. P.:

Čenjeni urednik, prostim pojasnila, če je navadni delavec ali prosti tiskar na slabšem. Oba ponujata svoje telo drugim na razpolago za mal denar. Oba si lahko nakopičita bolezen. On gara, kaj pa ona? Njemu rečejo, da ga ne potrebujejo več, kaj pa njej? — M. P.

Neznani pisec je vsekakor izgubil delo. Ker ima zdaj dosti časa, naj pridno čita Prosveto in dobro premišljuje. Kriza, kakršna je danes, je že zdramila marsikaterega delavca. In slovenski delavci ne more bitizijema.

Glasovi iz naselbin

Sin Martina Potokarja ubit
Chicago. — Albert Potokar, sin znane Martina Potokarja, soustanovitelja in bivšega gl. predsednika ter gl. blaginika SNP, je bil ubit v četrtlet zvečer v avni koliziji v Lyonsu. Neveča se je zgodila na 47. cesti in Lawrence ave. Dva avtomobila sta trčila skupaj. Vozitelj drugega avta je bil le lahko ranjen. Ponesrečeni Albert je bil star 26 let. Rojen je bil v Chicagu. Pogreb se vrši v ponedeljek popoldne z očetovega doma v Lyonsu. Žalostni Potokarjevi družini naše globoko sožale.

Predavanje v čitalnici SDD
Collinwood, O. — Kot je bilo že poročano, priredi čitalnica Slovenskega delavkega doma svoje tretje predavanje v petek, dne 15. marca ob 8. zvečer v čitalniških prostorih. V slušču, če bi bila udeležba tako velika, da ne bi prostori odgovarjali, bomo pa šli v društveno zborniško dvorano, št. 3. Čitalnica je do sedaj imela s svojimi predavanji viden uspeh, kar je vsekakor zelo razveseljuje. Predavatelj vselej poskrbi, da podaja svoj predmet poslušalcem v poljudni, lahko umljivi besedi. Prvi predavatelj je bil Ivan Zorman, ki nam je v zanimivih besedah podal pregled slovenske književnosti. Drugi predavatelj, Joseph Slakovich, je predaval o razvoju slovenskega življenja. V trinem predavanju nam je podal jasno sliko o svojem predmetu. Navzven je bilo brati iz obrazov, da so se zelo zanimali, le nekateri so se izrazili, da je bilo "malo pretežno".

Dne 14. marca bo pa predaval naš splošno znani zdravnik dr. F. J. Kern. Kdor ga je že slišal, ve, da bo predavanje zanimivo, ker on vselej vplete par priključnih dvotipov v svoja predavanja, kar zelo dobro vpliva na poslušalce. Dr. Kern je aktiven pri mladinski št. SDD in je splošno poznan kot dober zdravnik. Za Slovence se zelo zanima, kar je ob vsaki priliki pokazal. Tema njegovega predavanja bo: "Pomen čitalnice in nje delokrog".

S serijo predavanj je naša čitalnica dala naselbin več živahnosti in več življenja ter zanimanja za važna vprašanja, za vprašanja, ki so praktične uporabe. Ako še niste, postanite član čitalnice takoj. Poslušajte naša predavanja, ki so važna, zanimiva in vzgojevalna. Pokažite se, da nismo le za kapriciranje in za malenkosti, pač pa da nam je tudi do resnega dela in izobrazbe. Kadar se bomo zavedali tega, sem prepričan, da bodo naši omočaji bolj in bolj šli bomo obli napredek v naselbin.

Pri SDD nas imajo za zelo radikalno skupino. Pokažimo se, da smo samo napredni, da nam je za znanje. Postanite člani čitalnice, članarina je samo 10c na mesec. Sežite po knjigah, zajemajte iz njih znanje. Čitalnica naberava prirediti v kratkem časopis.

Vsi na sejo dne 14. marca: po seji predavanje! — J. F. Dura.

"Pomlad spet prišla bo..."

West Park, O. — Pomlad je že skoraj tu. Vse se nekam prebuja, čim so nastopili lepi dnevi; vse se je veselilo od preprostega delavca do milijonarja. Zadnjih sedev v West Parku ni, k večjemu če se kdaj pa kdaj kateri peče okoli našo naselbino. Vsa tako sklepamo, ko opazimo kakšen boljši avto, ko nas obine s svojim bleškom...

V Ameriki Domovini sicer piše neki "Joki", da ima neki naš tukajski, nji rojak čelaga "Intiverja", toda jaz se ne vem za nobenega, da bi bil tako od slodja! Če verjamete ali pa ne, dopisnik dotične kolone tudi vprašuje, kako bi dobil "odejence" mogoče iz pisara. Se mu priporoča, naj kar vnoji pisar narobe obrne, ako mogoče, potem naj jih pa lepo napihne na enem koncu. Tako napihane naj postavi na kakšen zračni prostor, da ostanejo nepokvarjeni, če še niso. Tako prepirane se da lahko porabi tudi za kajke krvavice prihodno lovsko sezono, namesto črev.

Dne 16. februarja je pri nas koncertiral g. Banovec. Udeležba je bila precejšnja, toda prisnati moram, ako bi ne bilo ljudi iz drugih krajev, da bi se naša naselbina prav malo postavila. Nekateri, ki so bili navzoči, ne vem zakaj, so jo kaj kmalu popihali, eni v Cleveland, drugi pa v "Vilo", tako da smo se po koncertu zabavali vsak po svoje. Čelo "Jaka" se je zabaval, ki je slišal okrog 75 psmi, pa jih bo še ved. Pravi, da mu je žal, ker ni bil slišan. Tudi nam je žal, da bi vsaj videli njegov "kontrafe". Naše žene so se tudi nekam umirile, tarna pa še, da zakaj je bila muzika tako draga po koncertu, pa za tako malo skupino ljudi, kateri itak ne marajo za ples. Kakor kdo hoče. — Westparkski kritik.

Iz premogarske naselbine

Meadow Lands, Pa. — Tukajšnje delavske razmere so od muh. Večina premogorov obratuje le 1-3 dni v tednu, zaslužek pa je seveda tako pičel, da si mora človek glavo beliti, kako bo svojo družino preživel. Tako je, pa ni drugače. Pa kaj hočemo, ker nimamo organizacije, da bi nas ščitila. Izgled pa imamo, da se bo v kratkem v tem oziru nekaj spremenilo. Prišli so trumoma pristopiti v novo NMU, kar je razveseljuje dejstvo. Prošli teden sta se organizirala dva lokala s približno 100 člani. V lokali se na prošli seji pristopilo 32 novih članov. Ako bo šlo tako naprej, bodo v kratkem času v tej okolici premogarji 100% organizirani.

Upam, da se v drugih naselbinah prav tako zanimajo za to novo unijo. Iz časopisov pa je videti, da nekteri le vedno drže s staro gardo, ki je pod Lewisovo imeno, češ, da hočejo spet reorganizirati UMW. S tem bi jim bila dana prilika, da bi nas spet prodajali, kot so nas že. Najboljše bi bilo, da bi pustili staro gardo, pa da bi se oprijeli nove unije, kajti v novi uniji bo imelo članstvo polno moč, ne pa uradniki, kot je to pri UMW uniji.

V roke mi je prišel Proletarec št. 1071, v katerem sem opazil dopis iz Bridgeporta, katerega je pisal Joseph Snoy. On se pritožuje, da zapremo vrata, kadar pride kakšen zastopnik v naselbino. Povedal pa ni, zakaj se je tako zgodilo, namreč zato, če bi sam sprejel gotovi človek, da bi tudi on sam prišel v nepriliko. Boljše bi bilo, da bi Snoy pisal o napredku naselbine, ne pa nasprotno. S tem si bo pridobil tudi več vpliva med rojaki na svoji agitaciji. — Naj dostavim, da smo na prošli seji dobili 13 članov. Pozivam ostale, naj pristopijo.

Frank Ferlich.

Iz najvišjega mesta Amerike

Leadville, Colo. — Meseca januarja je umrl rojak Frank Metkovich, star 34 let, doma iz Poljan, Bela Krajina. Umrl je za rudaško jetiko. Kljub temu, da je bolehal že več časa, kar pa ni hotel verovati, je vseeno kar naprej delal v rudniku. Doma je ostal nekaj dni pred božičem in po šestih tednih umrl. Pokojni ni bil pri nobenem društvu, ni imel ne denarja in ne sorodnikov. Poslali smo ga v bolnišnico, kjer je po 16 urah izdihnil.

Vprašanje je nastalo, kaj hočemo napraviti s njim. Bila bi armata za Slovence, ako bi moral biti pokopan na okrajne stroške, ker do danes ni bil še noben mlad rojak na ta način pokopan. Šel sem okrog rojakov in Američanov in nabral toliko denarja, da smo ga pokopali, kot se spodobi človeku. Ker je bila njegova želja, da je pokopan cerkveno, smo to storili dva tedna po njegovi smrti. Ker ga je rev. Trunk pokopal brezplačno, se mu lepo zahvaljujem kakor tudi vsem darovalcem.

Opozarjam Slovence po celi Ameriki, da pristopijo k kakemu društvu, ako še niso člani podporne organizacije. V Leadville jih je prav malo, da bi ne bili organizirani v podporni organizaciji. Pokojnega sem večkrat nagovarjal, naj to stori in mi je tudi obljubil. Vendar pa je odlašal toliko časa, da je bilo prepozno.

Dne 6. februarja je rudaška jetika pobrala tudi Josepha Novaka v starosti 39 let. Bolehal je okrog osem mesecev. Bil je član SNP in ZSZ. Ker je bil jako aktiven član, se je pogreba udeležilo veliko rojakov. Bil je zelo pokopan. Pokojni zasluža čeljuško soprogo in tri sinove od starosti 10 do 17 let, ki so vsi člani SNP.

Na dan pokojnikovega pogreba je bil zelo hudo mráz. V cerkvi nas je rev. Trunk dolgo časa zadržal, kjer nam je razlagal "plano polje". Povedal nam je, da ni nobenega tudiča več na svetu in tudi ne nobenega svetnika, razen mogoče enega (mogoče je mislil sebe ali pa papeža). Nekaj časa nazaj ga je pustila km. harica. Mogoče je šla v nebesa...

Anton Miklich.

Nagradna tekma za delnice

Milwaukee, Wis. — Med Slovence v milwaukee koloniji se odprla 15. marca 4. mesečna največja splošna tekmovalna kampanja za pridobivanje novih delničarjev za Slovenski dom. Sklepe prošle redne direktorske seje je bil, naj se potom časopisja apelira na vse zavedne Slovence, delničarje in delničarke, da se te velike in odlične kampanje udeleže vsi. Dosti dolgo smo se že pomisljali, če zrel, da stopimo prav vsi v akcijo za naš Dom. Vsek naj prav malo sodeluje in v štirih mesecih bomo s lahkoto dosegli tisto stopnjo, da bomo prišli z gradnjo.

Da se bo vsakdo s večjim veseljem poprijel agitiranja za nove delnice, se je za tiste, ki se bodo priglasili za tekmovalno, določilo izredne nagrade, kakršnih še tukajšnja slovenska naselbina do sedaj še ni doživela. Upravni fond, to je tisti, ki se je nabral potem različnih priredb, kot piknikov, veselje in drugih zabav in iz katerega se je do sedaj črpalo prav za vse dosedanje poslovalne izdatke, je se dovolj močan, da se bodo pokrili izdatki za namenjene nagrade. Denar je prišel potom malih zneskov od našega naroda, in zato naj zopet gre med naš narod, to seveda med tiste, ki se bodo posebno zavzeli, da dosežejo potrebno — za začetek. Vsakdo se lahko udeleži tekmovalne kampanje, zato ne more biti nezadovoljstva radi tega.

Nagradna tekma prične s 15. marcem in konča s 15. julijem. Priglasite se še danes za tekmovalno. Podpisujte se sami ponovno delnice. Upijajte svoje otroke. Pridobivajte najprej med svojimi znanci in prijatelji graditelje našega skupnega Doma. Naj bo ta kampanja odgovor na naš pad, ki so ga začeli sedaj voditi nasprotniki našega napredka, med katerimi so seveda tisti najzlaščnejši, ki se niti fika niso širvali za naš Dom. Vemo, da se ne nahajamo, kakor pravimo, v "dobrih časih", vendar se sedaj izgleda za izboljšanje in v našem delu moramo iti naprej. Kdor ne zmore, da bi svoje podpisane delnice takoj plačal, je dovolj, če naplača na vsako podpisano delnico samo \$2, ostanek pa v teku dveh let, kadar

bo za njega bolj priključno, skupno ali na mesečne obroke. Na delo torej vsi, ki želite svojemu narodu skupni napredek. Pomislite: nudi se vam tudi priložnost, da brezplačno obiščete kraje, kjer ste preživeli svojo mladost.

Evo vam nagradi!

1. Nagrada. — Kdor koli izmed delničarjev ali delničark pridobi družbi 176 novih delnic, je upravičen do prave vožnje v stari kraj in nazaj, to je iz Milwaukeeja do Ljubljane.

2. nagrada. — Kdor koli izmed delničarjev ali delničark pridobi družbi 90 novih delnic, je upravičen do prave enostranske vožnje v stari kraj.

3. nagrada. — Kdor koli izmed delničarjev ali delničark pridobi družbi 40 novih delnic, mu družba plača stroške za dvotedensko letno počitnice znesek \$50.00.

4. nagrada. — Kdor koli izmed delničarjev ali delničark pridobi družbi 25 novih delnic, mu bo družba plačala stroške za enotedensko poletno počitnice znesek \$30.00.

5. nagrada. — Kdor koli izmed delničarjev ali delničark pridobi družbi 10 novih delnic, se bo za njega plačalo stroške za eno vožnjo z zrakovom na dan piknika Slovenskega doma 17. avgusta t. l.

Vsako, ki se želi udeležiti te tekmovalne kampanje za pridobivanje novih delnic in delničarjev Slovence, skemu domu, naj se zgasi pri tajniku, 4401 Greenfield ave., da bo prejel potrebne tiskovine in še bolj natančne podatke in pojasnila.

Joseph Matek, tajnik.

Optimistično poročilo

Oroville, Cal. — Naj tudi jaz poročam v našem delavskem listu Prosveti o razmerah te okolice. Kakih 75 milj od tukaj ima Red River Lumber kompanija veliko kemp poje Susanville, v kateri je prvega februarja vposila 600 gozdarjev. Druga kompanija je Lassen Lumber & Box Co., ki prične obratovati, kot se sliši, v prvi polovici meseca marca.

Za prvo družbo sem delal pred štiri leti. Hrana je bila zelo šudna, a za stanovanje in udobnosti gozdarjev je imela še dosti dobro urejeno. Delavci stanujejo v "šendah", po štirje skupaj. Ima tudi veliko kopalnico z gorko in mrzlo vodo. Za pranje ima poseben prostor.

Gozdi v tem kraju so veličastni. Drevesa merijo v presegu od tri do osem čevljev in se spodagajajo nizko. Hode režejo od 10 do 45 čevljev dolge in dežo je kontraktno. Ko sem jaz delal pri omenjeni družbi, je plačeval en dolar od tisoč kubičnih čevljev in se je priključno dobro zaslužilo. Sedaj plača 90c. Ako katerega zani, ma to delo, lahko piše v angleškem jeziku na sledeči naslov: Superintendent, Red River Lumber Co., Susanville, Cal. Na slepo srečo ne svetuje nikomur sem hoditi za delom.

Govori se tudi, da bo Susan Lumber kompanija pričela v kratkem z delom. Koliko delavcev bo vposila, mi ni znano. Sliši se tudi, da bo kakih 25 milj od tukaj država pričela graditi državno cesto. Kdaj se bo pričelo z delom, še tudi ni znano. Kar je gotovega, je to, da kontrakti še niso bili oddani, ki pa bodo, kot se sliši, v petih tednih.

Prosveto pridno čitam in sem se najbolj zanimal za informativno, ki je sedaj na glasovanju. Upal sem, da ne bo imela toliko nasprotnikov. Glede starostne pokojnine naj omenim, da je ne dolgo tega okraj Butte vpeljal te vrste pokojnino, do katere so pa upravičeni le tisti, ki imajo ne manj kot 75 let in so v pomanjkanju. Za vzdrževanje prispeva država California polovico in okraj polovico. Radi visoke starosti bo pokojnina, ki znaša od \$20 do \$30 mesečno, le malokateri doležen. Vendar se je že priglasilo 2300 oseb. Okraj ima tudi dom za stare ljudi in ravno tako poglobljeno.

Tukaj imamo še pravo pomlad. Dreve je že pričelo zeleneti in sadovnjaki so v najlepšem cvetju. Posebno bujno cvetijo breskve, češnje in jagode. Spomladanskim idilam sem in tam nekoli prišlo dež, za katerim se zopet pokaže lepo vreme.

Vine Klsanik.

S pota

Los Angeles, Cal. — California je letos posebno lepa, kajti tukaj v Los Angelesu in Fontani se je več tednov in le par dni je bilo meglenih in deževnih, drugače pa vseokoli najlepše vreme. Za to čas je to nekaj čudnega, ker je prejšnja leta navadno ob tem času vedno deževalo. Prvič v dolgih letih mojega potovanja sem obiskal tudi slovenske farmarje in oranžnih in vinskih nasadih. Mnogi se tudi pečajo z kurjerje. Bil sem pri njih kot doma in našel sem dokaj zadovoljnega življenja.

Posebno se me zanimalo kokiši, ki sem jih ogledoval sedaj pri enem in zopet pri drugem kokišarju. Ker so bile jate povsod nekam plašne, sem vprašal, kaj je temu vzrok. Na vprašanje so mi povedali, da se bojuje še žene, ako nima iste obleke na sebi kot navadno, kadar jih krmi. In krmi jih prav po vojaško, ob določenih urah. Navadno jih pričnejo krmiti ob štirih jutraj. Kokiši pokličejo z uro na elektriko. Ko prične ropotati, kokiši se vedo pomen tega avtomatizirane klica in se vsujejo iz kokišnikov. Kokiši morajo namreč imeti o, krog 16 ur svetlobe na dan, dobro hrano kot pogor, da pridno nesejo jajca. Od en tisoč kokiši navadno dnevno dobe od šest do sedem zabojev jajc.

Tudi so podvrženi boleznim, ker od tisoč jih na leto zbolijo in mogoče tudi pogine od 100-200. Radi tega ima

tudi vsak kokišarjevec tudi bolnišnico za kokiši. Pravijo, da kaj rade dobe prehlad in kurji kašel, kar jih mnogo uniči.

Neki rojak mi je pravil, da tisoč kokiši prinaša lepe dohodke, ako se jih skrbno neguje, namreč toliko, da zadostuje za krmo in za farmarjeve domače potrebe. Razume se, da se življenje da napraviti le tedaj, kadar ima farmar vse urejeno, kar pomeni, da mora imeti precej kapitala za nakup zemlje in zgraditev poslopja. Treba se je tudi privaditi dela, ki je posebno za novice naporno. Zanesljivi rojak mi je pravil, da so imeli vsi rojaki v Fontani precej trde čase, predno so se postavili na noge. Iz tega je razvidno, da tudi kokišarjeva ni tako čaroben poklic kot se mogoče komu zdi. On mi je rekel, da ne svetuje nobenemu iti v kokišarjevo, ako nima toliko, da plača zemljo in ima še par tisoč dolarjev za pričetek. Najboljše je tudi, da vsaki, ki namerna, va pričeti z rejo kokiši, sam preči stvar in se prepriča na lastne oči, predno se definitivno odloči za te vrste farmarstvo. — Matija Pogorelec.

S potovanja

Pittsburgh, Pa. — Zadnjič sem poročal iz Johnstowna, kjer me je bilo hudo zimsko vreme zaustavilo, da sem moral par dni počivati. Ko se je vreme zopet nekoliko izboljšalo, sem obiskal razne rojake, ki so bili povsod jako prijazni in postrežljivi. Tam sem tudi zvedel, da je preminul moj prijatelj in sobrat John Kumberberger, ki je bil naprednega mišljenja. Bolehal je par let.

Iz Johnstowna sem se podal v St. Michael, kjer sem se nahajal na agitaciji par dni. Rojaki v tej naselbini so v splošnem napredni in se mi naselbina jako dopade. Vrnivši se nazaj v Johnstown sem imel na postaji nekoliko smole, ker mi je bil nekdo premenjal kovček, katerega sem pa našel. Vlak me je pripeljal v East Pittsburgh, kjer so imeli na Matijev dan veliko neurje. Ploha za ploho je s tako silo udarjala na mesto in okolice, da je bila storjena velika škoda. Mnogo kleti je bilo poplavljenih, ceeste razorne in razrute in tudi par črncev je utonilo, ko jima je voda odnesla "šendo" z njima vred.

Kar pa je enim v nesrečo, je drugim v srečo. Po prenehanju nalivov se je namreč odprlo delo, katerega so bili brezposelni delavci naravno veseli. Pri snadenju in popraviljanju ulic je delavcev zelo primanjkovalo. Neki bos je celo meni ponudil delo, kar sem pa odklonil in odšel proti North Pittsburghu. Namenil sem se k prijatelju Sikovšku na Maud cest, ki je zelo veliko trpela od povodnje. Ker deževje še ni prenehalo, sem tudi pri njem ostal dal časa. Voda je tudi njemu poškodovala hišo.

Od njega sem se podal na pittsburski hrib, kjer sem imel neko naročilo za izvršiti pri družini Tomáš in kjer sem našel večjo družbo rojakov. Z agitacijskega stališča ta pot ni bila zastoj in se vsem rojakom zahvaljujem za naklonjenost in postrežljivost. — Anton Zidanšek.

Koštrun in svetilka

Gilbert, Minn. — Naj na kratko odgovorim na dopis Helene Jurčich, oziroma na njen dopis v Američkem Slovincu z dne 20. febr. Zadnjič sem bil omenil gemenj njegove družina, na katerem bi bil imel nekdo dobiti koštruna, drugi pa svetilko, a ni bilo ne prvega ne drugega, daširavno sta oba "zadela". Koštruna še niso vjeli in tudi svetilke menda še niso naredili.

V svojem dopisu ona prinaša na dan vse mogoče stvari, le koštruna in svetilke ne omenja. Sicer pri stvari sam nisem prizadel, vendar pa je zanimivo, kje sta koštruna in svetilka, ker pri tisti igri je bilo potegnenih več ljudi in ne samo par oseb. Helene, to bi bili morali pojasniti in ne zidati skrivnic in raznih domnevanj in postranskih vprašanj. Vprašanje, zakaj nisem bil konvenciji delegat, je postranskega pomena, ker po tej "časti" nisem še nikdar hrepel. Povejte nam, Helena, kdaj mislite vjeti koštruna in dobiti svetilko, ker v drugem oziru boste trpeli na "onem svetu" radi prevaranja prizadetih ljudi. — Mike Semeja.

Dramsko druvito

Enclid, O. — Ker malo kdaj pride kak dopis v javnost o dramskem društvu "Adria", si mogoče kdo misli, da smo že zaspali. Stvar je v resnici drugačna. K društvu pristopajo še vedno novi člani in članice. Na februarjski seji je bilo tudi nekaj članov, ki so se bili iz enega ali drugega vzroka odjutili. Ker so bili pa ti člani zelo aktivni, pričakujemo, da bodo tudi v bodoče. Na tej seji je bilo sprejetih več sklepov, ki bodo koristili društvu in članstvu. Oddane so bile tudi vloge za igri "Kakrien gospod tak sluga" in "Rastruena", ki sta bili vpisovani v našo listo.

(Nam je žal, ker je bil dopis poslan prepozno glede zadnje seje in zabave na pustni torek. Ravno tako tudi, da je prišel v celoti prepozno na vrsto glede zadnje vpisovitve. Povzet je bil le izrek v obliki naznanila in priobčen v zadnji obilgasti izdaji. Ker ostali deli dopisa sedaj nima pomena, torej izostane. Drugi pošljite prej. Pozdrav. — Uredništvo.)

Popravek

Cleveland, O. — Zadnjič sem pomotoma poročal, da se konvencija socialistične stranke države Ohio vrši dne 8-9 marca. Pravilno se ima glasiti 15.-16. marca v Clevelandu, kar naj prisadeti vzamejo na znanje. — Louis Zerk.

Potreben nam je oddih

Nervozna napetost — Zdravilna avtosugestija

"Preutrujenost" ali "nervozna napetost" sta pojma, ki tako posegata v naše življenje, da se nam vidita neizogibno, od narave same dano dejstvo. Naglica našega dela nas ima na va-jetih in mi pozabljamo, da so počitek, udobnost in čas prilastki naravne življenske poti. Zdravniki posvečajo bolestim in neprestane naglice, ki se javlja celo v podzavesti in moti normalne funkcije našega telesa, vedno več pozornosti.

Ozrino se po naši okolici! Gotovo najdemo tam vsaj enega človeka, ki ni v oblasti naglice. In ne bo nam težko ugotoviti, da ta človek vsaj toliko dela kakor vsak drugi. Z drugimi besedami: način, kako delamo, je važen, ne pa kaj in koliko!

Sklep, da se ne bomo nikoli prenačili, lah spremini vse naše življenje. Takšna odločitev ne pomeni, da se bomo, polenili, tudi ne, da bomo napravili manj kakor poprej. Pomeni samo, da smo se postavili na trdno stališče, ki mu odgovarja primeren način življenja. Kdor pa se hoče orestiti naglice, si mora biti na jasnem s svojim dnevnim delom. Razdeliti si mora čas in vedeti, kaj lahko napravi in ob katerem času. Ne hiteti, je zelo preprosta stvar, samo urediti se moramo in se pri tem zavedati, da je naše življenje darovano in zavoljo tega dragoceno. Naglica in nepretrgano dirjanje gotovo ne gresta v okvir takšnega življenja.

Neprestana naglica, ki se ponavlja skozi ves dan, povzroča v nas napetost, ki dobi svoj izraz v "nastopih", poboitost v razdraženosti, uživanja tobaka, v pijači in pri jazzu. Na koncu koncev se vržemo v življenje množice, ki živijo kakor čreda in ne pozna individualnega življenja. Starejše civilizacije so v svojem življenju poznale dve dobi vzdržnosti od aktivitet: fizičen počitek (siesta pri starih Rimljanih) in duševni oddih (n. pr. versko premišljevanje zjutraj in zvečer). Če je siesta združena s spajanjem, je tudi odpočitek večji kakor v primeru zgolj telesnega odpočitka.

Kdor se še ni naučil trika, kako se hitro zaspi, naj se loti te prakse, pa bo spoznal, da pri nese najkrajši počitek neverjetno pozitivne učinke in živcev. Leči je treba na hrbet in iztegniti roke na desno in levo. Na oči je treba položiti razvit mehke robec. Pustimo, da se naši misli počasi sprehajajo, pošljimo jih najprej v gleženj desne noge, povejmo, da se mora odpo

Vesti iz Jugoslavije

VELIK NAPREDEK KONZUMNEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO

(Izvirno)

Ljubljana, sredi februarja. Zares lepo se razvija delavski zadrugiški pokret na Slovenskem. Malokje je sicer toliko težko kakor pri nas in mnogo jih je, ki zavirajo gibanje pravi in veliki razmah, toda vendar zadrugiško gibanje živi in osvaja svet.

V zadrugiškem gibanju pa se razvijajo vse panoge gospodarskega življenja. Velike uspehe dosegajo denarne in kreditne zadruge, prav tako produktivno, največje uspehe pa beležijo konzumne zadruge in Splošno konzumno društvo za Slovenijo na čelu.

Resničen je pogovor: Iz malga zgraste veliko. Zrno do zrna pogaca, kamen do kamna palača.

Tak je bil razvoj Splošnega konzumnega društva za Slovenijo. Iz malih početkov se je razvilo veliko gibanje, ki se je zgoščevalo in ima tekom nekaj let pokazati povsod vseobčilen napredek in uspeh.

Zadruga ima petdeset oddajališč, to je prodajalnih v različnih krajih Slovenije. Ni ga že skoro delavskega centra, kjer bi ne bilo delavske konzumne postojanke.

Zanimiv je organizacijski sistem tega velikega aparata. Konzumno društvo za Slovenijo je zadruga in je vpisana v Zvezo gospodarskih združenj. Upravlja jo odbor 9 članov, ki tvorijo zadrugiško načelstvo. Pet članov odbora stanuje v Ljubljani, štirje pa so okrožni nadzorniki iz province. Okrožje so razdelili na jeseniško, mariborsko, prevaljsko in celjsko okrožje. Okrožja pa vodijo okrožni odbori, katerim so še prideljeni okrožni nadzorniki kot strokovno usposobljeni možje. Posamezne podružnice pa vodijo krujevi odbori, katerih je 38 po številu.

Skupno število odborov krajevnih odborov je 404, od tega števil je 345 moških in 61 žensk.

Vpliv delavske žene v zadrugiškem gibanju je zelo velik. In to je tudi prav, kajti delavska žena ima pravico posegati in odločati kakor možki. Zlasti pri konzumnih združenjih ima delavska žena velik vpliv. Ona tudi ve, da mora poslati svojo dečo samo v konzumno prodajalno kupovati svoje stvari, mesto, da hodi z nakupovanjem prepotrebne življenjske potrebščine podpirati privatne trgovce.

Zadruge vabijo k sodelovanju posebno agilne delavske žene. In te se odzovejo v velikem številu. 61 zadrugaric je izvoljenih v funkcije krajevnih odborov. Vrhovno vodstvo Konzumnega društva polaga na sodelovanje žensk posebno veliko težnjo in je bil sprejet zanje tudi predlog, da se osnuje za žene v združenju posebna organizacijska oblika, ki bo njihovu posebnemu področju najbolj odgovarjala. Saj je znano dejstvo, da se ženske na ceno in kvaliteto blaga mnogo bolj razumejo kakor pa možki, ki z nakupom v prodajalnah nimajo tako tesnih stikov. Določilo se je, da se bodo na sedežu vsakega krajevnega odbora ustanovili 3 do 5 članski ženski odseki z nalogo baviti se posebno z vprašanjem cene in kvalitete blaga. Oni bodo tudi dolžni predložiti krajevnim odborom in poslovnemu odboru svoje želje in jih sporočiti tudi centrali v Ljubljani.

Tudi v centralnem tajništvu se ustanovi posebno žensko tajništvo, ki bo potom centrale konzumnega društva vse želje, priporočila in nasvete predlagalo v direktno rešitev ravnateljstvu in načelstvu zadruge. S tem dejstvom dobivajo delavske žene v Sloveniji novo torišče za svoje delovanje in je brez vsakega dvoma, da bo ženska pomoč dvignila standard Konzumnega društva za Slovenijo.

Konzumno društvo pa kaže tudi v tem uspehu, da ljudje v njega silno veliko zaupajo. Hranilne vloge v konzumnih prodajalnah se stalno večajo in več-

jo in večajo, kajti zrastle so že preko deset milijonov dinarjev. Solidno in pozitivno delo zadruge je pač najboljšje priporočilo za pridobitev simpatij in zaupanja pri širokih ljudskih množicah.

Konzumno društvo pa nudi tudi svojemu članstvu vedno kaj novega. Tako je posmrtninski sklad zelo važna pridobitev za one člane, ki mislijo na to, kaj bo z njihovimi družinami, če jih nenadoma doleti smrt in ki vedo, da nudi ta posmrtni sklad tudi velike olajšave, če kdo zapade v dolgotrajno bolezen ali brezposelnost. Leta 1929 je bilo v tem posmrtninskem skladu že 244 oseb. Vsi ti so zakupili v tem letu za en milijon 712.000 dinarjev. Letos se število članov stalno večja, zlasti tudi zato, ker je napravil letošnji kongres sklep, da dobi družina umrlega člana poleg posmrtnine, ki ji pripada od povračila, še en tisoč dinarjev pogrebne.

Konzumno društvo za Slovenijo pač gleda, da gre zadrugiškemu povsod na roko in da jim poleg moralne pomoči nudi tudi zelo potrebno materialno pomoč.

Načelstvo Konzumnega društva se prav resno trudi, da vsestransko izpolni delovanje konzumnih prodajalnih in da s tem dvigne tudi ugled poslovanja v zadrugiških prodajalnah do največje višine. Tako se dela veliko na tem, da se izuči kakor izborna vzgojenih in strokovno verziranih ljudi. Izdelan je tozadevno tudi že pravilnik o polaganju zrelostnih izpitov in načrt vprašanj za vaje iz teme "Organizacija zadrugištv" ter "Uprava Kodesa" (Skrajšano: Konzumnega društva za Slovenijo). Potrjen je že bil med drugim tudi pravilnik za revizije okrožnih nadzornikov ter so bile izdane odlične instrukcije za ravnanje z blagom. Ugodno je vplival specielen pretres o vprašanju dolžnikov, dalje o povziranju prometa, večjega vplivanja deležnega sklada, organiziranja okrožnih uslužbenških sestankov itd.

Kajti vse to je potrebno pri tako veliki organizaciji kakor je Konzumno društvo za Slovenijo.

Usluženstvo mora biti najboljše verzirano in se mora izkazati kot odlično in strokovno usposobljeno delavsko zadrugiško gibanje. V centralnem tajništvu v Ljubljani je sedaj nameščenih 21 moči, v skladu 13, v oddajališčih (prodajalnah) 106. Od tega števil je 47 poslovodij ter 3 okrožni nadzorniki, 2 gostilničarja, 28 pomočnikov in 26 naraščajnikov. Skupno ima Konzumno društvo zaposlenih 140 oseb.

Komaj par desetletij obstoja zadrugiški pokret v Sloveniji, ali sedanje stanje dokazuje veliko smisla, še več dela in volje ter — hvala bogu, mnogo uspehov!

Otvoritev nove železniške proge Krapina-Rogatec

Krapina-Rogatec, 16. feb.

Danes so se vršile v Krapini in Rogatec velike svečanosti. Otvorjena je bila že dolgo in željo pričakovana nova proga, ki veže Krapino z Rogatecem. Kmetijski prebivalci in izletniki ter oni, ki iščejo zdravja po tukajšnjih zdraviliščih, bodo mnogo profitirali od nove proge, ki sicer ni dolga, toda je zelo potrebna in bo veliko koristila naraščajočemu prometu v tem predelu Stajerske.

Okraj sam je zelo obljuden. Cvete obrtništvo in poljedelstvo. A lepo se razvijajo Krapinske toplice in zdravilišče in izletni kraj Rogatec. Zato je bila z otvoritvijo železniške proge napravljena velika usluga vsemu prebivalstvu.

Svečane otvoritve so se udeležili tudi ministri iz Beograda, da bi s tem dokumentirali važnost in pomembnost nove proge. Navzoč je bil minister prometa inženir Radivojevič, poljedelski minister dr. Franzen, generalni inšpektor celokupnega prometa Popović, inž. ministrstva za zgradbo Milorad Jević, dalje nekaj generalov in načelnikov raznih ministrstev ter ljub-

ljanski direktor železniške direkcije v Ljubljani dr. Borko.

Prvi redni potniški in tovarni vlaki stečejo s ponedeljkom 17. februarja.

Jugoslovanske katoliške škofo skrb

Jugoslovanskim katoličanom se godi v Jugoslaviji prav tako kakor drugim vernikom različnih veroizpovedi. Nič ne pomaga, da so bili nekdanj — privilegiranci. Sedanja doba je take privilegije ukinila in treba je iskati novih potov. Ta pota dobiti in najti je pač težko, ker stojimo v stanju po 6. januarja in tudi gospodje v Beogradu so čisto drugi verniki. In navsezadnje so se dobili tudi ljudje, ki ne mislijo po katoliško, čeprav so morda krščeni na katoliško ime. In ti ljudje hočejo nekaj novega in ne tako zastarelega kakor nudijo katoličani. Proti katoliški akciji se pač snuje protikatoliška akcija in gospodje škofo to skrb. Seveda, saj gre za ponižne ovčice in pastirji se bodo pa prigali zanje. Akcija je pač otežkočena. Saj tudi delavci ne morejo jasno povedati, da se z njimi ne postopa po siccijalno. No in gospodje škofo imajo več moči in več vpliva. Oni gredo kar v Rim, k samemu papežu in tam potarnajo o bridkosti jugoslovanskega sveta. 19. t. m. se zbere vsi jugoslovanski škofo v Zagrebu. Dr. Rodič bo referiral o avdienci pri papežu. V ostalem pa se bodo pomenkovali o stanju in katoliški akciji v državi. Prav radovedni smo, kakšne zaključke bodo napravili.

Mokro pismo iz Ljubljane

Ljubljana, sredi febr.

Saj vemo, vam Amerikancem se ne godi dobro. Saj nimate cvička, ne dalmatinske in takih dobrih pijač in tudi po brinjevu in slivovki se vam kolca. Kolikokrat nam potarnajo vaši izletniki, ki prihajajo k nam na obiske, da ste deželaki iz "suhe" krajine.

Pa bodite zadovoljni, da nimate vin. Koliko več blaznosti in slabomnosti bi doprinesli!

Verujte, da bi vsi Ljubljančane takoj zamenjali z vami! Čeprav se morejo z brinovčki, slivovčki, čviki in dalmatinski pravi pohvaliti. Izteklo ga je po grlu tekom leta 1929 več kot dovolj...

Poglejte samo statistične številke, ki jih je napravil ljubljanski mestni dohodarstveni urad, ki daje prav lepe užitnine in trošarine na iztečene božje kapljice.

Takole so rekli gospodje statističarji:

Konzum opojnih pijač stalno narašča. Ljubljančani so ljubitelji vinske kapljice. Pijo sicer najraje cenejša, toda močna dalmatinska vina, a ne zametujejo najboljših vin kakor burgundca, rizlinga, ljutomercana in druge. Lansko leto so popili Ljubljančani nič več in nič manj kakor dva milijona, 756.095 litrov vina. Če računamo liter povprečno po 13 dinarjev, tedaj dobimo iz tega števila prav čisto vsotico: 35.831.835 dinarjev!

Tudi piva se je popilo lansko leto več, kakor prejšnja leta. Pravijo, da zato, ker je bila v letu 1929 velika in dolgotrajna suša. Konzum piva se stalno večja. Ljubljana je "udušila" točno 1.923.096 litrov piva. Za tega so pivci plačali 11.907.846 dinarjev.

Zganih pijač se je razmeroma popilo še nekam "malo." Rum, konjaka in raznih likerjev je šlo po grlu 31.283 litrov, raznega žganja ter špirta za izdelovanje različnih "šnopcev" pa je izteklo 75.365 litrov. Edino vina v stekleničah je šlo bolj malo. So pač predragi. Samo 5776 litrov. Šampanca pa je šlo borih 826 litrov.

Kakor vidite, niso bili Ljubljančane v letu Gospodovem 1929 zastoj tolikokrat "luštni."

Mala izprememba

Ponavadi je tako, da se rado preobrne, ako človek po svoje obrača. Vsaj za enkrat je to res pri nas. Kar čez noč se je izpremenilo vreme in smo v noči od 16. na 17. februarja dobili sicer tanko, toda lepo belo odejo snega. Vetrovi so ostali isti, južni, in bo snež ki nas je malo potlašil, kmalu izginil.

GLASOVI IZ NASELBIN

Zora puca...

Collinwood, O. — V Prosveti z dne 25. februarja citam v tedenskih odmevih A. Gardenov članek "Naša bolezen." Tona navaja, da naša preperljivost izvira le iz kakšnih fizičnih ali duševnih neredov. Meni se pa vidi, da so še drugi vzroki. Mnogo preprovo pride med nami radi nerazumevanja. Namreč človek nekaj pove, drugi ga napačno razume in mesto, da bi ga vprašal, naj mu boljše razložijo, kaj misli, udari po njem, dasi nasprotnik ni mogel nič hudega misliti.

Nenaznanje kako voditi seje, je drugo, ki je že povzročilo mnogo prepirov. Maščevanje igra precejšnjo vlogo. Komunizem kar ga je še, je eden glavnih faktorjev prepričev po naselbinah. In obenem so tudi naši častniki sami, od katerih se mi udomi. Tudi složnost je precej vkoreninjena pri nas.

V našem Collinwoodu je pred kratkem zavladala prava anarhija. In si cer radi malenkosti. Kdo bo vladal naš dom? In kaj bi bilo, če bi zmagali mi? Polastili bi se doma, ga prodali in končno poslali denas Proletaratu! Ali bi pa prišli vi iz Chicaga in prevzeli dom in ga obratovali v svoji prid! Tako so razmišljali naši častniki varuhi na Waterloo cesti. In če pride radi tega do prepričev, če rešajo to verjamejo, pa kaj hočemo mi drugo, kakor reči, da to ni res. Ker bodo oni le trdili svoje in mi svoje, nastane končno prepir.

Glavni faktorji prepričev v naši naselbini so pa nadzobraženi ljudje, katerim se mi ne moremo kosati. Oni nam hočejo zabraniti vstop v svojo družbo za vsako ceno. Nočejo nam pripoznati niti tistih pravic, ki so nam zajamčene v ustavi. Domoljubji ali sidarski kontraktorji, da lahko počeljo, kar hočejo. In mi navadni ignoranti se moramo temu enostavno pokoriti. Če tega ne storijo, pa reče uredno-upravnik: "Čak ga bom še jaz sfiksiral." Njegovi pristajali pa: "Al ga bo K. sfiksiral?" In eto ti, združba, preprič. Kdo ga je zanel? Naduta domoljuba, da bo eden vse "sfiksiral."

Pri nas v Collinwoodu živi častnikski poročevalec, ki si tudi priljubljuje neko nadznanje naših razmer. Je upravnik pri listu in reče urednik: "Jaz poznam in vem, kako se mora delati v Collinwoodu. Pa kaj stori? Mesto da bi nekaj napisal, kar bi bilo v izobrazbo delavske mase, pa ti za skrivalec udari po enem ali drugem. Potem prisadetu me dopusti niti zagovora, čisto bi škodovalo listu in ker misli, da te je uničil. In če delajo tako naši upravniki pri listih v naši metropoli, kaj pa sploh morete od nas pričakovati kot prepir in sdržbe? Pridi poročevalec in mesto, da bi neustrankarsko beležili in podal tako poročilo, ki ti piše vlise in izjava nasprotno stranko, koja se mu ne klanja. Dokler bomo imeli take učitelje, ne morete dosti pričakovati od nas učencev.

Komaj leto in nekaj mesecev je, kar je bil tukaj sramotno napaden rojak. Dolžilo se ga je pisanja nekega dopisa v klerikalni list. Upravnik in tisti, ki je dal podpis, ni do danes prišel niti najmanjšega dokaza, da je tisti rojak pisal dotični dopis, in kar ga je naš metropolitanski list obdolžil.

Vi kot častniki pri listu Prosveta bi rekli: Ta clevelandski časopis bi moral temu človeku dati list na razpologo do zagovora, ker ga brez dokazov ni imel nikdo pravice napadati. Kaj pa so mu oni rekli? "Če bi vam dali, potem bi se drugi pričeli oglašati in tega bi ne bilo nikoli konec.

Torej naša clevelandka taktika je: udari zahrbtno. Potem pa ubeži, da imamo napisa: "Justice for all" ... Jih sam ne dobiš. To je za to, ker jih je pa malo, ki dobi "justice" pri "E." In če je res pri njih pravica za vse, potem naj jo dobi Presterl prej ko Penko, da se zagovori, ker Presterl je tudi naročnik. In če bi bil ta človek največji hudodelec, je sramotno od kulturnih ljudi, da so ga tako napadali kakor se je to dogodilo pred letom in pol. "Anpak to je prav," so rekli nekateri. Tudi Jude so rekli, da so imeli prav, ko so Kristusa kritili. Njega je pa bilo bolelo, in tako je tudi bolelo Presterla, ko je padalo po njem. Je še tako, kadar hočejo koga bogovi ugonobiti, mu najprej zmešajo pamet! Zato tista domoljuba nekaterih, da bodo uničili nas. In zato tudi naši preprič.

F. Barbic.

Slabe razmere

Meadow Lands, Pa. — Delavske razmere so slabe. Tukajšnja Lindy kompa je nija je sedaj pričela obratovati le po dva dni na teden. No, sedaj pa naj živi premozar kakor hoče! Pred mesecem je ta kompanija odslavila deset delavcev ter jih nadomestila z novimi, pod pogojem, da ne smejo opoldne pogledati v "dinner pail." To pomeni, da morajo delati kar deset ur zaporedoma, plačano pa dube le za osem ur. Taka je naša unija danes, odkar jo je Lewis prekučnil v blato.

Z ostalim delom je tukaj prav tako slabo. Tu ni nič, tam ni nič. Naše društvo August Bebel št. 259 SNPI je obdržalo dne 16. februarja redno sejo in navzočih je bilo precejšnje število članov, le žal, da bolniškega obiskovalca ni bilo nobenega. Kako naj društvo nakake podpore v takem slučaju? Vseeno je, da se bol. obiskovalci udeležijo vsake seje ter da poročajo o stanju bolnikov. Tako se mora vršiti po pravilih. Opozorjam vsakega, ki je v tem odboru ali ki

ima to nalogo, da jo vestno vrši in izpolnjuje svoje dolžnosti napram društvu in jednoti.

Joseph Bizjak, predsednik.

Listnica uredništva

Frank Hren, Willard, Wis.: Pošlani izresek je sličen vašemu dopisu o konvenciji farmarske unije. O predmetu lahko poljubno poročate. Broughton, Pa., F. D.:—Bojovite podpisa.

Davis vidi vse rožnalo

V svojem govoru je hvalil ameriško prosperiteto

Pittsburgh, Pa. — (F. P.) — Tajnik Davis od zveznega delovnega departamenta, ki je pred par tedni ponudil svoje sodelovanje, da se izravna nesoglasja, ki so nastala s stavko voznikov, je imel te dni lep govor po radiu, v katerem je naglašal mojstersko potezo predsednika Hooverja, ki je sklical konferenco voditeljev industrije kmalu po polomu na newyorški borzi. Konferenca je bila uspešna, je dejal Davis, in razmere so se takoj obrnile na bolje, kot da ne bi bilo nikdar finančnega poloma.

Slika, ki jo je podal Davis, ni bila v krogih delavskih organizacij sprejeta z radostjo na znanje iz vzroka, ker je bila neresnična. Dobrodela organizacije so baš v Pittsburghu preobložene s prošnjami za pomoč družinam brezposelnih delavcev. Ko je Fordovo podjetje oglaševalo visoko mezo v tukajšnji tovarni, je prišlo v mesto veliko števil delavcev, ki so povečali armado brezposelnih.

Obupen položaj, ki je nastal radi industrijske depresije, je razviden tudi iz akcije delodajalcev, ki so se sešli na zborovanju v Pitt hotelu, da razmotri vajo o problemih brezposelnosti.

Slike industrijske depresije

New York. — "Labor Defender" v svoji zadnji številki prinaša slike, ki bi jih ne priobčil noben meščanski list. Te prikazujejo dolgo vrsto brezposelnih delavcev, ki stoje pred tovarnami v bogatem New Yorku. Slike je posnel Harry Gannes, fotograf omenjene revije.



Edina steklarica, ki dela v zveznem departamentu za standarde.

ŠTEVILKE

Belgijski Kongo uvozi vsak mesec za 100 do 300 t. osoljene mesa — morskih volkov, ki ga nekatera zamorska plemena smatrajo za pravo poslastico.

Najmlajša prababica na svetu je ta časa nekaj šivilja z Montmartra v Parizu, ga. Bertoneleova. Poročila se je s 14. letom, njena hči s 15. njena vnukinja (pred letom dni) s 17.

Cesarska modrost

Bivši nemški cesar Viljem je na nekem lovu postrelil trideset srnjakov. "Med nehom in zemljo se zgodi marsikaj, česar ne more doumeti naša šolska modrost," je rekel. "Ustrelil sem trideset srnjakov, imel sem pa samo dvajset nabojev."

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojemu prijatelju ali sorodniku? Če ne, pošljite svojemu v domovino? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za malimono.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 8. aprila 1904

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois

2637-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Tel. Rockford 4904

GLAVNI ODBOR S. N. P. J.

UPRAVNI ODBEK:

VINCENT CAINKAR, predsednik.....2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRED A. VIDER, gl. tajnik.....2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
BLAS NOVAK, tajnik bol. oddelka.....2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN VOGRICH, gl. blagajnik.....2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FILIP GODINA, upravitelj glasila.....2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
JOHN MOLEK, urednik glasila.....2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ODBORNIKI

ANDREW VIDRICH, prvi podpredsednik, 669 Russell Ave., Johnstown, Pa.
DONALD J. LOTRICH, drugi podpreds., 1937 S. Trumbull Ave., Chicago, Ill.
JOHN J. ZAVERTNIK, gl. sadravnik.....3724 W. 26th St., Chicago, Ill.

GOSPODARSKI ODBEK:

FRANK ALESH, predsednik.....2124 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.
JOHN OLIP.....3624 W. 27th St., Chicago, Ill.
JOSEPH SISKOVICH.....1009 E. 74th Street, Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBEK:

JOHN GORSEK, predsednik.....414 W. Hay St., Springfield, Ill.
ANTON ŠULAR.....Box 27, Arma, Kans.
JOHN TRČEL.....Box 257, Strabane, Pa.
FRANK PODBOJ.....Box 61, Park Hill, Pa.
FRANCES ZAKOVŠEK.....1016 Adams St., No. Chicago, Ill.

OKROŽNI ZASTOPNIKI:

GEORGE SMREKAR, prvo okrožje.....127 Main Ave., W. Aliquippa, Pa.
JOHN LOKAR JR., drugo okrožje.....695 E. 162nd St., Cleveland, Ohio.
FRANK LEKSA, tretje okrožje.....P. O. Box 584, Mulberry, Kans.
FRANK KLUN, četrto okrožje.....Box 658, Chisholm, Minn.
FRANK KLOPČIC, peto okrožje.....P. O. Dines, Wyo.

NADZORNI ODBEK:

FRANK ŽAJTZ, predsednik.....3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
ALBERT HRAST.....555 S. Pierce St., Milwaukee, Wis.
MICHAEL PLESHE.....510 Madison Ave., N. S., Pittsburgh, Pa.

POZOR!—Korespondenca s glavnimi odborniki, ki delajo v gl. uradu, se vrši tako: VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika, naj se naslovi na predsedništvo VSE DRUGANE pošiljajo in stvari, ki se tičejo gl. upravnega odbora in jednote vedno naj se pošiljajo na gl. tajništvo. Vse zadeve, ki se tičejo gl. blagajnika, naj se pošiljajo na bol. tajništvo. Vse zadeve, v zvezi s blagajniškim poslom, naj se pošiljajo na blagajništvo. VSE PRITOŽBE glede poslovanja v gl. upravnem odboru naj se pošiljajo Frank Zajcu, predsedniku nadzornega odbora. VSE PRIZIVI na gl. porotni odbor se naj pošiljajo na John Gorika, predsednika porotnega odbora. VSE DOPISI in drugi spili, nasmerni, agitat., naročila in spili vse, kar je v zvezi s glavnim odborom, naj se pošiljajo na "PROSVETO", 2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. NOTE: Correspondence with the Supreme Office should be addressed as follows: Communications for the supreme president should be addressed to him. All remittances of money and business concerning lodges and members other than sick benefit should be addressed to the secretary's office. Matters of sick benefit should be addressed to the assistant secretary. Financial matters under the jurisdiction of the treasurer's office should be taken up with him. Complaints concerning the work of the executive board should be addressed to Frank Zajc, chairman of the Board of Supervisors. Charges, complaints and appeals should be addressed to John Gorik, chairman, Judicial Committee. Articles for publication, announcements, advertisements, subscriptions and all other business pertaining to the official organ should be addressed to "PROSVETA".

Frank Lukancich: ZA NAŠE FARMARJE

Edine med slovanskim narodom je zelo malo zanimanja za rejo perutinarstva, osobito med Slovenci, to pa zato, ker nimamo učnjakov-strokovnjakov in pisateljev v tej tako velevažni in dobičkonosni panogi kmetijstva. Ako kateri izmed Slovencev obiskuje tukajšnje poljedelske kolegije ali institute, mu ni mogoče pisati o tej stroki, ker bi poleg tega moral imeti še slovenske šole, ali pa vsaj mnogo čitati naše knjige, da bi si na ta način pridobil prave poljedelske in druge izraze in imena stvari. Pač pa bi bilo še vseeno zelo otežkočeno opisavati znanstvo, ker so tukajšnje razmere kmetijstva, mere, uteži, podnebje, običaji itd. vse drugačne kakor v naši stari domovini.

Zelo velike važnosti bi bilo za nas Slovence, da bi se malo bolj zanimali za agrikulturo, posebno pa za ta velevažni predmet perutinarstva, ker nam ne daje le vsakdanje hrane, pač pa nam pripomore še z denarnimi sredstvi. Posebno pa še v teh kritičnih industrijskih časih, ker so dela po industrijah zelo omejena.

Poglejmo Angleže, perotinarje, kakšne ogromne organizacije in velike industrije imajo s perotnino, pa niso nič več

(Dalje prihodnjé.)



"Osamel volk," vnuč indijanskega poglavarja rodu "Blackfeet," se v New Yorku uči slikarske umetnosti.

Sir Arthur Conan Doyle:

IZGUBLJENI SVET

(THE LOST WORLD) Roman

Naša učenjaka sta nekoliko v zadregi pogledala drug drugega.

"Jaz ne morem natančno opredeliti te stvari," je rekel Sumerlee in si ob ognju prižgal čedro.

"Če nočete govoriti kar na slepo srečo, kajete samo pristno znanstveno opreznost," je pretirano prizanesljivo rekel Challenger. "Tudi jaz lahko samo v splošnem povem, da smo imeli morebiti po vsej priliki nocoj opraviti s katerokoli vrsto roparskega dinosavra. Imel sem že priložnost izraziti domnevo, da najbrž biva na planoti tudi zastopniki te družine."

"Vpoštevati moramo," je pripomnil Sumerlee, "da lahko srečamo tukaj tudi prazgodovinske živali, o katerih nihče nismo vedeli poprej. Prehitevali dogodke, če bi mislili, da poznamo ime slehernega stvora, ki ga lahko srečamo tukaj."

"Tako je. Približna opredelitev je seveda vse, s čimer se moremo zadovoljiti. Jutri zjutraj nam bodo morebiti pomagali nadaljnji podatki k natančni ugotovitvi. Zdaj pa lahko samo nadaljujemo pretrgano spanje!"

"A eden mora ostati na straži!" je rekel odločno lord John. "V tej deželi se ne smemo preveč zanašati na srečo. Od zdaj naprej se bomo menjali, vsi po vrsti, vsak dve uri."

"Bom pa jaz prišel s prvo stražo, ko pokadim pipo do konca," je rekel profesor Sumerlee. —Od tedaj nismo nikoli več spali brez čuvaja.

Zjutraj smo kmalu odkrili, odkod je izviralo pekleno kričanje, ki nas ni pustilo spati ponoči. Iguandonska poljana je izgledala kakor strahovita klavnica. Po krvavih mlakah in velikanskih kosih mesa, razmetanih povsod v travi, smo prvotno sklepal, da je moralo biti ubito večje število živali, a po natančnem pregledovanju ostankov smo se slednjič prepričali, da je izviralo vse meso zgolj od ene izmed orjaških živali: druga, če ne večja, vsekakor krvolednejša zverina jo je dobesedno raztrgala na kose.

Oba profesorja sta bila zatopljena v znanstveno preiskovanje in ogledovala kos za kosom: kazali so sledove roparskih zob in orjaških krempljev.

"Naš zaključek more biti samo približen," je dejal Challenger, ki je sedel in držal velikansko čunjo belkastega mesa čez kolena. "Po teh sledovih bi lahko sklepali o navzočnosti sabljezobega tigra, katerega ostanke so našli sredi sesutega kamenja po naših jamah; a žival, ki smo jo videli, je bila nedvomno večja in prejelazivcem sorodna. Jaz bi jo označil kot alosavra."

"Ali megalosavra," je rekel Sumerlee.

"Tako je. Stori pa najboljšo, če samo rečemo, da je bil to katerikoli večji roparski dinosavr. Med njimi pač lahko najdemo najstrašnejše zastopnike izsilstva, ki so kdajkoli ogroževali zemljo ali osrčevali muzeje." Deneče se je zamejal temu svojemu izrazu, ker je sploh imel jako malo smisla za šale in zato se je neskončno naslajal, če mu je slučajno ušla še tako ponesrečena smešnica.

"Čim manj smo glasni, tem boljše bo," je rekel kratko lord John. "Ne vemo, kdo ali kaj je lahko blizu nas. Če pride oni stric zopet semkaj po zajtrk pa nas tu zasledijo, potem nam pač ne bo šlo na smeh. A poglejte no, kaj pomeni to znamenje na iguandonovi koži."

Na debeli, luknasti, temno sivkasti koži, približno ob nadplečju je bilo videti samotni, črn krog neke snovi, ki je izgledala kakor asfalt. Nihče izmed nas ni vedel, kaj naj to pomeni, dasi je pripovedoval Sumerlee, kako je videl dva dneva poprej nekaj sličnega pri enem izmed mladih iguandov. Challenger ni nihče povedal, gledal pa je tako naduto in domisljavo, kot da bi lahko kaj pripomnil, če bi le hotel, in zato ga je lord slednjič naravnost vprašal po njegovem mnenju.

"Če mi dovolijo milostljivi gospod lord odpreti usta, srečen bom, da smem povedati svoje mnenje," rekel je strupeno vljudno. "Sicer pa nisem navajen, da bi se mi tako brali leviti, kakor menda imajo milostivi gospod lord navado. Nisem vedel, da vas moram poprej pro-

siti za dovoljenje, preden se nasmehnem nedolžno šali."

Naš preobčutljivi prijatelj se je slednjič šele tako pomiril, ko se je lord John pred njim oprstil. Ko pa se je vendar poleglo njegovo razdraženo samoljublje, nas je nagovoril bolj od daleč (sedel je namreč stran od nas na panju) in po svoji navadi tako, kot da bi predaval nad vse dragocene nauke tisočim poslušalcev.

"Kar se znamenja tiče," je rekel, "moram pritrčiti nazorom prijatelja in kolege Sumerleeeja, mislim torej, da je to res asfalt. Ker pa ima ta planota ovsem vulkanski značaj in je v splošnem asfalt snov, ki nastopa v zvezi z ognjeviškimi vplivi, ni dvoma, da se tu nahaja v prostem tekočem stanju in z njim torej so lahko prišle te živali v dotiko. A veliko večje naloge nudi vprašanje o življenjskih pogojih onega roparskega nestvora, ki je zapustil sledove na tej poljani. Kakor približno vemo, ni ta planota nič večja od povprečne angleške grofije. Na tem omejenem prostoru je živele skupno nešteto let neko živalstvo, ki ga tvorijo po večini zastopniki v ostalem svetu davno izumrlih vrst. Ni torej nobenega dvoma, da bi morale roparske živali tekom tako dolge dobe in pri neovirani množitvi že davno izčrpati svojo naravno hrano; preostajalo jim bi potem, ali izpremeniti svojo hrano in nehati jesti meso ali pa poginiti od lakote. A to, kakor smo videli, se ni zgodilo." Preostaja nam tedaj samo zaključek, da varuje neka nam nepoznana zapreka naravno ravnostezje s tem, da omejuje število teh krvolednih zverin. Ena izmed najzanimivejših nalog, ki nas čakajo, bo torej, ugotoviti značaj zapreke in način njene delovanja. Upam zato, da se nam zopet kmalu ponudi ugodna priložnost za podrobnejše raziskovanje roparskih dinosavrov."

"In jaz upam, da se nam ne ponudi nobena taka priložnost," sem pripomnil.

Profesor je samo dvignil košate obrvi, kakor to stori učitelj na neumestno opazko domisljavega šolarčka.

"Morebiti bo hotel profesor Sumerlee kaj pripomniti," je rekel, in oba učenjaka sta se dvignila v megle znanstvene višave, da pretrese vprašanje, ali ni v stanju narava sama znižati števila rojstev z ozirom na prehranjevalne težkote, da s tem omogoči nadaljnji boj za obstanek.

Tekom jutra smo zabeležili na zemljevidu še majhen kos naše planote: izognili smo se močvirju s pterodaktili in korakali od potoka proti vzhodu, ne pa proti zapadu. V tej smeri se je širil gozd in jako počasi smo prodirali radi premočnega podmladka.

Popisoval sem do zdaj samo grozote Maple Whiteove dežele; imela pa je tudi svoje privlačne strani, ker smo potovali vse to jutro po lepih cvetličnih preprogah: bile so, kolikor sem opazil, večinoma bele ali rumene barve, in naša profesorja sta pojasmila, da sta to prvotni barvi pri cvetlicah. Ponekod so bila tla z njimi tako gosto posuta, da smo romali do gležnja v tem mehkem razkošju, skoro omamljeni po nežnem in močnem duhu. Venomer so brečale okoli nas naše domače angleške čebule. Veje številnih dreves, pod katerimi smo romali, so se pripogibale pod težo sadja, izmed katerega so nam bile nekatere vrste poznane, dočim so bile druge nove za nas. Pobirali smo le to, kar je bilo po pticah načeto, da se nam ni bilo treba bati zastrupljenja in s tem pridobili prijetno spremembo v enolični vsakdanji hrani. V goščavi, skozi katero smo korakali, je bilo veliko po živalih dobro izhojenih poti, in če je peljala steza skozi močvirnate kraje, smo videli nešteto čudnih sledov, med njimi tudi iguandonove stopinje. V nekem gaju smo opazovali pri paši več teh velikanskih živali in lord John je ugotovil s svojim kukulom, da so vse imele asfaltne madeže, čeprav drugod, kakor oni iguandon, katerega ostanke smo gledali zjutraj. Nismo mogli domisliti, kaj naj pomeni ta pojav.

(Dalej prihodnjik.)

Alexander Dumas:
Nevaren izpit

Nekega dne sem najel voz in se odpeljal v Strelno, prestolico velikega kneza Konstantina za časa njegovega bivanja na petrograjskem dvoru. S seboj sem imel priporočilno pismo na generala Rodna, carjevičevega pomočnika, in svojo prošnjo na carja Aleksandra. Ko sem prišel v grad, me je hotela straža ustaviti; pa sem pokazal svoje pismo na gospoda pl. Rodno in pustila me je naprej.

Stopal sem po predvečnih stopnicah in se predstavil v predsobi. Gospod pl. Rodna je delal s carjevičem. Čakati sem moral v salonu, ki je gledal na prekrasne vrtove, medtem ko je neki častnik odnesel moje pismo; trenotek nato se je vrnil in mi dejal, naj vstopim.

Carjevič je stal nasproti ognjišču, zakaj dasi je bilo komaj konec meseca septembra, je vendar že postajalo hladno. Dvorski je narekovanje brzojavke sed-

čemu gospodu Rodni. Ker nisem vedel, da bom tako kmalu pripuščten, sem začuden obstal na pragu, da sem tako hitro prišel do njega. Komaj so se vrata zaprla, je dvignil glavo, ne da bi se drugače premaknil, upr vame svoje predirajoči pogled in me vprašal: "Tvoja domovina?"

"Francija, Vaša prevzišnost."

"Tvoja starost?"

"Šestindvajset."

"Tvoje ime?"

"G..."

"In ti hočeš dobiti diplomu učitelja borenja v enem izmed polkov Njegovega carskega Velikanstva, mojega brata?"

"To je cilj vsega mojega častihleplja."

"Praviš, da si prvovrstna moč?"

"Prosim oproščenja, Vaša carska Visokost: nisem tega rekel, ker jaz sam tega reči ne smem."

"Ne, pa ti tako misli?"

"Vaša carska Visokost ve, da je osebnost poglavitni greh, u-

je narekovanje brzojavke sed-

čemu gospodu Rodni. Ker nisem vedel, da bom tako kmalu pripuščten, sem začuden obstal na pragu, da sem tako hitro prišel do njega. Komaj so se vrata zaprla, je dvignil glavo, ne da bi se drugače premaknil, upr vame svoje predirajoči pogled in me vprašal: "Tvoja domovina?"

"Francija, Vaša prevzišnost."

"Tvoja starost?"

"Šestindvajset."

"Tvoje ime?"

"G..."

"In ti hočeš dobiti diplomu učitelja borenja v enem izmed polkov Njegovega carskega Velikanstva, mojega brata?"

"To je cilj vsega mojega častihleplja."

"Praviš, da si prvovrstna moč?"

"Prosim oproščenja, Vaša carska Visokost: nisem tega rekel, ker jaz sam tega reči ne smem."

"Ne, pa ti tako misli?"

"Vaša carska Visokost ve, da je osebnost poglavitni greh, u-

je narekovanje brzojavke sed-

meče! Ah, ah! Gospod bahač, bomo videli."

"Kako! Vaša Visokost dovolijo?"

"Moja Visokost ne dovoli samo, moja Visokost zahteva, da jo zadeneš deseterkrat; mari se ne upaš? Primi za meč, nadeni si krinko in poskusiva malo."

"Vaša Visokost me silijo?"

"Pa da, stokrat da, tisočkrat da, tisoč milijonkrat da!"

"Pripravljen sem."

"Deseterkrat me moraš zadeti, čuješ," je rekel carjevič ter me pričel napadati, "deset udarcev mi treba, slišiš niti enega ne manj. Ne odpušcam Ti niti enega."

Kljub carjevičevemu povabilu sem se zadovoljeval z odbijanjem in niti nazaj nisem udarjal.

"No, dobro," je vzkliknil razgrevajoč se, "zdi se mi, da mi prizanašaš. Le čakaj, čakaj!" ha, ha! Kje je vendar tistih deset udarcev?"

"Vaša prevzišnost, spoštovanj! Zadeni, zadeni no vendar."

Takoj sem se poslužil dovoljenja, in zadel sem ga trikrat zaporedoma.

"Tako je prav! dobro", je zakričal, "sedaj sem pa jaz na vrsti... Glej... Ha! Zadet, zadet!"

Res je bilo.

"Mislim, da mi Vaša Visokost ne prizanaša in da moram napraviti z njo svojo obračun."

"Stori to vendar že, no pa stori to vendar že... Ha, ha!"

Zadel sem ga zopet štirikrat, on pa me je oprasnil v protisunk.

"Zadet, zadet!" je viknil ves vesel. "Rodna Ti si priča, da sem ga zadel dvakrat na sedemkrat."

"Dvakrat na deseterkrat, Vaša prevzišnost," sem odgovoril ter ga znova napadel. "Osem... devet... deset... Torej sva poravnala."

"Vrlo dobro!" je vzkliknil carjevič, "dobro, toda to ne zado- stuje, naučite se sabljanja na sunek: čemu neki naj to služi mojim konjenikom? Sablje je treba. Ali se znaš sabljati?"

"V tem sem približno enako izjuren kakor v rabi meča."

"Da? No dobro, ali se boš branil stoječ s sabljo proti možu na konju, ki je oborožen s sulico?"

"Mislim, prevzišnost."

"Ti misliš, torej tega nisi si- guren?"

"Pač, prevzišnost, siguren sem."

"Ah! Siguren si, ali se boš branil?"

"Se bom, prevzišnost."

"Da bi odbil sunek s sulico?"

"Stavil bi..."

"Proti možu na konju?"

"Proti možu na konju."

"Lubenski, Lubenski!" je viknil iznova carjevič.

Častnik se je prikazal.

"Dovedite mi konja, prinesite mi sulico. Sulico in konja, slišite; hitro, požurite se!"

"Toda prevzišnost..."

"Ah! Ti se izmikaš, ah, ha!"

"Ne izmikam se prevzišnosti, in proti vsakemu drugemu kakor Vaši Visokosti ne bi bile te poizkušnje nič drugega kot igra."

"No dobro! Kaj imate vendar proti meni?"

"Proti Vaši Visokosti se bojim enako uspeti in propasti; zakaj bojim se, če uspem, da ne pozabite, da ste mi sami tako ukazali."

"Ničesar ne pozabim; sicer pa je tukaj Rodna, pred katerim sem ti velel in ti velim, da ravnaj z menoj, kot b ravnal s kom drugim."

V tem hipu se je prikazal pred okni častnik, vodeč konja in v roki sulico.

"Prav tako," je nadaljeval Konstantin ter se pognal venkaj, "pridi sem," je rekel, dajčo mi znamenje, naj mu sledim:

"Ti pa, Lubenski, daj mu sabljo, dobro sabljo, sabljo, ki se dobro prilagodi njegovi roki, sabljo konjeniškega gardista. Ej, ej! Bomo videli. Dobro se drži, učitelj borenja, drugega ti ne rečem, ali pa te bom nabodel kakor žabo."

Pri teh besedah je Konstantin zajahal svojega konja, divje ga otroka step, čigar griva in rep sta pometala po tleh; z znatno spretnostjo in igravo se sulico mu je dal napraviti najtežje kretanje. Med tem časom so mi prinesli tri ali štiri sablje s pozablom, naj si eno izberem; izbral sem hitro.

"Tako je prav, tako je prav! Ali si pripravljen?" mi je zakričal carjevič.

"Da, prevzišnost."

Tedaj je spravil svojega konja v galop, da dobi nasprotni konec drevoreda.

"To je vendar brez dvoma le šala?" sem vprašal gospoda pl. Rodno.

"Nasprotno, nič ni bolj resno," mi je le-ta odgovoril, "gre za življenje ali za vaše mesto; brinite se kakor v borbi, nimam vam drugega reči."

Stvar je postala resnejša, nego sem si bil to mislil; če bi šlo samo za to, da se branim in da vrnem sunak za sunek, dobro, potem bi še srečno šlo; toda tukaj je bila stvar povsem drugačna. Z mojo nabrušeno sabljo in njegovo stegnjeno sulico je šala lahko postala zelo resna. Pa nič zato, bil sem izzvan, ni bilo pogosto odnehati. Priključal sem si v pomoč vso svojo hladnokrvnost in vso svojo spretnost in postavil sem se carjeviču nasproti.

Ze je dospel na konec drevoreda in baš je obrnil svojega konja. Karkoli mi je bil rekel general pl. Rodna, vendar sem vedno še upal, da vse to le igrice, ko sem ga videl, kričel mi zadnjikrat: "Ali si pripravljen?", kako je ustavil svojo sulico in spodbodel konja v dir.

Tedaj šele sem spoznal, da morem v resnici braniti svoje življenje in postavil sem se v bran.

Konj je kar požiral pot, in carjevič je ležal na njegovem vratu tako, da je bil skrit v grivi, ki je valovala v vetru; le vrh njegove glave sem videl med ušesi jezdne živali. Ko je prišel do mene, je hotel suniti sredi v prsa, toda spretno sem odbil sunek in odskočil v stran tako, da sta konj in jezdca zdrvela mimo mene, ne da bi se mi kaj hudega zgodilo. Ko je videl carjevič, da je bil njegov sunek pogrešen, je s čudovito spretnostjo naglo

ustavil svojega konja: "Dobro je," je rekel, "pričniva iznova."

Ni mi dal časa za kako opazko; zavrtel je svojega konja na zadnjih nogah, vzel razdaljo, me vprašal, sem li pripravljen in se iznova zakadil vame še bolj zagriznjeno kot prvokrat. In kakor prvič sem upiral svoje oči vanj in nisem prezrl nobene njegove kretanje; zato sem tudi v pravem trenutku odbil sunek s kvarto ter odskočil na desno, takó da sta konj in jezdca zopet zdrvela mimo mene tako brezuspešno kot prej.

Carjevič je izbruhnil v nekakaj tuljenje. Vživel se je bil v ta turnir kakor v resnično borbo in hotel ga je končati v svojo čast. Ko sem menil, da je sedaj končano, sem videl, da se pripravlja na tretji napad. Ker se mi je zdela šala le predolga, sem sklenil, da jo to pot končam.

In res, namesto, da bi se zadovoljil z navadno obrambo, sem vtrenotku, ko mi je bil že čisto blizu, udaril z vso silo na sulico in jo razkral na dvoje. Carjevič je bil razorožen. Počrabil sem za uzdo in tedaj sem bil jaz tisti, ki sem konj ustavil s tako silo, da je kleknil v zadnjih nogah; obenem sem nastavlil ost svoja sablje carjeviču na prsa. General pl. Rodna je strahovito viknil, mislil je, da hočem usmrtiti njegovo Visokost. Brez dvoma je imel Konstantin isto misel, zakaj videl sem, kako je prebledel. Toda takoj sem stopil nazaj, se priklonil pred velikim knezom in rekel:

"Glejte, prevzišnost, kaj morem pokazati vojakom Vaše Visokosti, če sodite, da sem vredna biti njih učitelj."

"Da, sto vragov! Da, vreden si, in imel boš polk, ali pa izgubiš svoje ime... Lubenski Lubenski!" je nadaljeval ter skočil

s konja, "popelji Pulka in hlev; ti pa pridi, da priporočim tvojo prošnjo."

Šel sem z velikim knezom nazaj v salon; prijel je za pero in zapisal pod mojo prošnjo:

"Ponižno priporočam podpisanega Njegovemu carskemu Velikanstvu, zakaj zdi se mi popolnoma vreden časti, za katero prosi."

Nato pa mi je rekel: "Sedaj pa vzemi to prošnjo in jo ponesi carju samemu. Z Bogom, če pa kedaj prideš v Varšavo, me obišči."

Priklonil sem se ves vesel, da sem se tako srečno izmazal, sedel sem na svoj voz in se vrnil v Petrograd z vsemogočnim priporočilom v žepu.

KOLEDARSKI

Na rokah imamo še nekaj Koledarčkov S.N.P.J. in stanje po 25c komad. Kdor želi imeti enega ali več, naj hitro pošlje naročila zanj. Imamo le še kakih 50 komadov, torej hitite. Naročila je poslati upravnistvu Prosvete, 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Kako izboljšati vaš apetit in prebavo

V vsakem okraju je veliko ljudi, ki se trudijo, da bi imeli boljšo prebavo in večji apetit. Nekateri imajo slab apetit, prebavne nerazpoložnosti, plin, napetosti v želodcu, in žveč, občutek ali neumno drsenje, drugi so slabi, nervozni, bled, močni gadi, bili so na splošno oslabele—vse to valja vzpostaviti in njihovi strupovi.

Nuga-Tone pomaga k boljšemu zdravju. Nuga-Tone odpravi la telesa bolezen, koledarčkov, vrh in ojača organe in s tem pomaga splošnemu zdravju. Vključite Nuga-Tone le nekaj dni in opazili boste čudovit uspeh. V lahko kupa Nuga-Tone kjer koli se prodajajo zdravila. Ako vaš izgovor tega nima v saloni, recite mu, naj hitro naroči za vas od njegovega prekupevalca.

(Adv.)

Agitirajte za Prosveto!

IZLET V JUGOSLAVIJO

na 9. maja tega leta z ekspresnim parnikom

OLYMPIC

z izvrstnim voditeljem. Originalne cene brez posebnih zaračunanj. Najboljši prostori v vseh razredih so že sedaj zajamčeni za nas.

NE POZABITE NA

VELIKONOČNI IZLET

Največji parnik na svetu

MAJESTIC

zapusti New York na 4. aprila tega leta z nekoliko voditelji, ki so veščaki v tem poslu. Na vodi samo 5 in pol dni. Prijave za te, kakor tudi za vse druge izlete v juniju in juliju prejema

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Ave.

CHICAGO, ILL.

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJEMA VSA

V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene zmerne, unljako delo prve vrste.

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 So. Lawndale Avenue

CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTMENA POJASNILA